

Utasellátó nap a Keletiben - Ünnepejünk együtt!

2023. november 27. hétfő, 15.36 / Utolsó módosítás: 2024. október 24. csütörtök, 07.11

Történetünk

[1]1948. november 24-én jött létre a mai **Utasellátó szervezet jogelődje, az Utasellátó Nemzeti Vállalat. 2020-ban a MÁV-START keretén belül működő Utasellátó Igazgatóság újjászerveződött. Napjainkban több mint 400 kolléga dolgozik azon, hogy a lehető legjobb vendéglátási szolgáltatást tudják biztosítani az utasok számára az étkező-, bisztró-, háló- vagy fekvőhelyes kocsival közlekedő vonatokon és két budapesti helyszínen is.**

A második világháború jelentős változást hozott a vasúti vendéglátásban. A háború befejezése után az ismert történelmi változások mentén az utasellátás is átalakult, állami keretek között végzett tevékenységgé vált. A háborúban a vasúti járműpark jelentős része tönkrement, és az új történelmi helyzet következtében a korábbi üzemeltetési szerződések is érvényüket veszítették a háló- és étkezőkocsi-szolgáltatást korábban biztosító nemzetközi társasággal, a CIWL-lel (Compagnie Internationale des Waggon-Lits), valamint az állomási vendéglátó egységeket működtető helyi vállalkozókkal.

A szocialista államok többségében önálló vállalatok alakultak az utasellátás feladatainak megoldására. Így volt ez hazánkban is, amikor is 1948. november 24-én megalapították az Utasellátó Nemzeti Vállalatot, amely a mai Utasellátó jogelődjének tekinthető. Az Utasellátó a szocializmus évtizedeiben az ország legnagyobb vendéglátóipari vállalatává nőtte ki magát, forgalmát és hálózatát tekintve is. Ez annak volt köszönhető, hogy a vasúti vendéglátás mellett a vállalat az autóbusz- és hajóállomásokon, valamint a hajók és a MALÉV-repülők fedélzetén is tevékenykedett, így nemzetközi szinten is vitte a magyar gasztronómia hírnevét.

Az Utasellátó a Budapest–Bécs között közlekedő szárnyashajón, a Budapest–Passau viszonylatú, Donauprinzessin nevű luxusszállodahajón is megjelent, sőt a bécsi hajóállomáson működő Tegetthoff étterem konyháját is az állami vállalat üzemeltette. Sorra nyíltak a modernnek számító Utasellátó éttermek, bisztrók, büfék az ország számos településén. A vállalat első 25 évében a földi vendéglátó egységek száma megszázsorozódott, 1973-ban 780 Utasellátó-üzlet működött országwide.

[2]

A vállalat az 1960–1970-es években a különféle, egyedi csomagolással rendelkező árucikkekről (csokoládék, üdítők), valamint az állomási mozgó büfékről és a szinte minden üzleten és használati tárgyon megjelenő ikonikus szárnyas logóról vált széles körben ismertté.

Az 1960-as évek végén üzembe helyezték az állomási étel- és italautomatákat, amelyeket a budapesti pályaudvarokon, a forgalmas vidéki vasútállomásokon, valamint a legnagyobb forgalmat bonyolító fővárosi aluljárókban és egyéb népszerű helyszíneken, például a Budapesti Nemzetközi Vásár területén helyeztek el. A széles termékkörrel rendelkező automatákból 300 db üzemelt az országban.

Az Utasejtató Vállalat kinőtte az utasvendéglátás kereteit, és a különféle parlamenti fogadások, nagyobb állami rendezvények gasztronómiai részét is bonyolította. Üzemeltette az országközi büfét, sőt 1986-ban a cég elnyerte az első magyarországi Forma-1-es futam teljes vendéglátásának jogát is. Mindeközben fejlődött az utasejtatói célú járműpark is. Az ötvenes évek elején új háló- és étkezőkocsik beszerzése halaszthatatlan feladattá vált. A Dunakeszi Vagonygyárban 1951-ben készült 7 db fülkénként kétágyas, valamint 4 db fülkénként háromágyas hálókocsikat 1952 februárjában helyezték üzembe, az első két prototípus jármű pályaszáma WL 350 és WL 351-es volt.

A hatvanas évek végére a járműállomány részét képezte 30 db étkezőkocsi; 40 db hálókocsi; 40 db büfékocsi; valamint 20 db Bahvé, azaz büféfülkés kocsi. A hetvenes és a nyolcvanas években további, többségében NDK-gyártású háló- és étkezőkocsival bővült a járműállomány.

A rendszerváltás után, az 1990-es évek elején elkezdődött az Utasejtató működési formájával és feladatkörével kapcsolatos, évtizedeken át tartó, vissza-visszatérő út és szerepkeresési folyamat. Az Utasejtató Vállalat a MÁV szervezetében, Utasejtató és Idegenforgalmi Igazgatóságként működött tovább. 1991-től megkezdődött a kisüzletek előprivatizációja, és 1993-ban kiszervezték az úgynevezett állószolgálatot: a legforgalmasabb állomási éttermek hasznélvezeti jogát külső vállalkozás, a Resti Kft. nyerte el. A MÁV-on belül működő utasejtató tevékenységi köre ettől kezdve kizárólag a mozgószolgálat, vagyis a fedélzeti vendéglátás lett, de az étkező- és bisztrókocsik üzemeltetését úgynevezett hasznóbéresek végezték, akik pályázat útján nyerték el az üzemeltetési jogot.

Az Utasejtató szervezet 1996-ban kivált a vasúttársaságból: a MÁV Rt. megalapította a rendszerváltás előtti Utasejtató Vállalat jogutódjának számító MÁV Utasejtató Rt.-t. Ez alapításakor az étkező-, bisztró-, háló- és fekvőhelyes kocsik üzemeltetését látta el. Ebben az időszakban történt meg az utasejtátási célú járműpark jelentős korszerúsítése, amikor is a MÁV a spanyolországi CAF gyártól 6 db légkondicionált háló-, 9 db fekvőhelyes és szintén 9 db étkezőkocsit vásárolt. Szintén a kilencvenes évek közepén történt meg a németországi DWA-gyárból 10 db étkező-bisztrókocsi beszerzése is. A CAF és DWA-járművek a mai napig meghatározó tagjai az Utasejtató-járműállománynak.

A 2003-ig létező MÁV Utasejtató Rt. időszakában a fedélzeti vendéglátási szolgáltatások biztosítása mellett a több lábón állásra is történtek kísérletek. Ilyen volt a társaság tulajdonaként megalakult Rail-Bus Kft. által elindított, kisbuszokkal végzett személyszállítás a vasútállomások és az utasok által megadott célpontok között. Ezt egészítette ki a néhány évvel később bevezetett Rail-Taxi szolgáltatás, melynek lényege, hogy a vonatszemejtzetnél előrendelést leadó utasokat a peron végénél várta a Főtaxi. 1998-ban megnyílt az U-Tours nevű utazási iroda is, amely külföldi és belföldi program- és utazásszervezéssel, valamint szállásközvetítéssel foglalkozott. 2003-ban megtörtént az Utasejtató tevékenység visszaintegrálása a MÁV Rt. Személyszállítási

Üzletágába. Innen – a MÁV-START Zrt. 2007-es megalakulása révén – a személyszállító vasúttársaság szervezetébe került át. A 2010-es években a járatszám és a személyi állomány is lecsökkent, így az újabb évtized elején döntést kellett hozni az utasejtátási tevékenység további sorsáról.

Újjászervezés, megújulás

Fontos és jó döntésnek bizonyult, hogy hosszú idő után, 2019-ben újjászervezte a MÁV-START a vasúti vendéglátásért felelős Utasellátót, ennek eredménye az a magas szintű ellátás, amit az utasok a MÁV-START belföldi és nemzetközi szerelvényein, illetve a saját üzemeltetésben lévő úgynevezett földi vendéglátóhelyeken napjainkban tapasztalhatnak. 2020. június 1-jétől önálló szervezeti egységként az Utasellátó Igazgatóság foglalkozik a vasúti vendéglátási szolgáltatások tervezésével, szervezésével és napi szintű megvalósításával, azzal a céllal, hogy az utazási élmény fokozásán keresztül, az utazást kiegészítő szolgáltatások biztosítása révén hozzájáruljon a vasúti személyszállítás versenyképességének növeléséhez.

[3]

Programok a Keleti pályaudvaron

Október 26-án, szombaton, 10-től 18 óráig várjuk a Keleti pályaudvar 6. vágányán az érdeklődőket az Utasellátó működése során forgalomba állított étkező-, bisztró-, háló- és fekvőhelyes kocsikkal. A különleges szerelvények megtekintése mellett, most a régi idők és a jelenkor szolgáltatásait is kipróbálhatják a látogatók, a korszakoknak megfelelő, tradicionális étel- és italválasztékkal várjuk a vendégeket. A rendezvény teljes ideje alatt lehetőség lesz a fizetős vendéglátási szolgáltatások igénybevételére. A Lotz-teremben bemutatjuk a vasúti vendéglátás képes történetét, Magyarország egyedülálló vendéglátási márkájának fejlődését az 50-es évektől napjainkig.

A főbb programok mellett arcfestéssel, halloween fotófallal, valamint kézműves foglalkoztatóval várjuk a családokat este 6 óráig. A [Lotz-teremben](#) [4] rágcsálnivalókat, az elmaradhatatlan csokirólót, frissítőket, teát, kávét vásárolhatnak az Utasellátó zsúrkocsiján.

BŐVEBBEN

Helyszín: 1087 Budapest, Kerepesi út 2-4. Keleti pályaudvar, 6. vágány és a mellette található Lotz-terem
Időpont: 2024.10.26-án, szombaton 10 óra és 18 óra között

A Keleti pályaudvar 6. vágányán az egyedi, különleges összeállítású szerelvényeket, többek között az Utasellátó eddigi működése során használt étkezőkocsikat tekinthetik meg. Az idei évben különleges programmal várjuk a vendégeket egy retró DWA étkezőkocsi fedélzetén: az esemény alkalmából a napi forgalomban közlekedő étkezőkocsik kínálatának egyes fogásai ételkóstoló jelleggel kipróbálhatók. A kóstolóprogramban szereplő ételek az étkezőkocsikon felszolgált adagok egyharmadát teszik ki. A WLS 053-as kormányzati poggyászkocsin pedig megismerkedhetnek az érdeklődők a kormányzati utazások történetével egy nagyjából húszperces előadás keretében. A bemutató regisztrációhoz kötött, melyre az esemény helyszínén, kollégánknál a kocsinál tudnak jelentkezni az érdeklődők.

További programok:

- ingyenes kézműves foglalkozások: arcfestés, halloween fotófal, gyermekfoglalkoztató

Az eseményen fotó- és videófelvétel készül!

Az Utasellátó Napján az alábbi összeállítású szerelvény tekinthető meg:

431 sorozatú villanymozdony
Felújított DWA étkező-bisztrókocsi
Retró DWA étkező-bisztrókocsi
Felújított CAF étkezőkocsi
Retró CAF étkezőkocsi
IC+ ARmz bisztrókocsi
Retró IC2G étkező-bisztrókocsi
Rába Apee komfortkocsi
CAF Bcmz fekvőhelyes kocsi
CAF WLABmz hálókocsi
Rába Bc fekvőhelyes kocsi
Görlitz WLAB hálókocsi
Kormányzati WLS szalonkocsi
Kormányzati WLS poggyászkocsi

Fizetős vendéglátás az étkező- és bisztrókocsikon:

- [IC+ ARmz bisztrókocsi kínálat](#) [5]
- [Modern étkezőkocsi étlap](#) [6]

- [Retró étkezőkocsi étlap](#) [7]
- [InterCity étkezőkocsi étlap](#) [8]
- [Ételkóstoló kínálata](#) [9]
- [Kormányzati WLS szalonkocsi étlap](#) [10]

Felhívjuk figyelmüket, hogy az étkezőkocsikban és a bisztrókocsiban a rendelésvétel 17:30-ig lehetséges!

A Lotz-teremben bemutatjuk a vasúti vendéglátás ikonikus szervezetének képes történetét. A tablókon megtalálható képeken keresztül újra átélhetik az 50-es évektől napjainkig történt eseményeket, végigkövethetik Magyarország egyedülálló vendéglátási brandjének fejlődését.

A programtervben a változtatás jogát fenntartjuk, az esetleges változásokat kérjük kísérje figyelemmel folyamatosan frissülő oldalunkon!

Térképes kincskeresés - pontról pontra a Keletiben

A gyermekeket és családjukat játékos kincskeresésre várja a MÁV a Keleti pályaudvar körül. A programban díjtalanul vehet részt minden látogató, az ifjú kalandoroknak mindösszesen a kincskereső térképeket kell átvenniük a Lotz-teremben. A feladatuk nem kisebb, mint körbejárni az épületet és felfedezni minden eldugott, játékban érintett szegletet. A sikeres kincskeresőök ajándékban részesülnek!

A kincskeresés október 26-án 9:00-11:00-ig, majd 14:00-16:00-ig tart.

Járműbemutató a 6. vágányon

Jelenleg naponta 107 vonat közeledik étkezőkocsival vagy bisztrókocsival, ezek közejtű 19 nemzetközejtű, a többejtű belföldi járat. Az idei nyári szezonban kitejtűesedett a szolgáltatási paletta, elérte a tetőpontjejtűt a hálózat, évtizedes távlatban most közeledik a legtejtűbb vonat Utasejtató szolgáltatással. A rendezvény alatt különleges szerelvényöszejtűállításban tekinthejtű meg az Utasejtató egykoron, illetve a mai napig forgalomban lévejtű étkező-és bisztrókocsijejtűit.

[BŐVEJTűBEN](#)

Az Utasejtató Napjejtűn az alábbi öszejtűállítású szerelvény tekinthejtű meg:

431 sorozatú villanymozdony
Felújítejtűt DWA étkező-bisztrókocsi
Retró DWA étkező-bisztrókocsi
Felújítejtűt CAF étkezőkocsi
Retró CAF étkezőkocsi
IC+ ARmz bisztrókocsi
Retró IC2G étkező-bisztrókocsi
Rába Apee komfortkocsi
CAF Bcmz fekvőhelyes kocsi
CAF WLABmz hálókocsi
Rába Bc fekvőhelyes kocsi
Görlitz WLAB hálókocsi
Kormányzati WLS szalonkocsi
Kormányzati WLS poggyászkocsi

Forrás:https://www.mavcsoport.hu/utasellato_nap_a_keletiben

Hivatkozások

[1] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/x20258804_utasellato_eletkepek_05.jpg?itok=BA-pe3fK [2] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/x20249264_debreccen_03.jpg?itok=KW7ooy3f [3] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/armz_ic_napnyugta.jpg?itok=9f9AEz-o [4] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/upload/article/document/public/keleti_140_20240816_v.pdf [5] <https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/upload/travel-offer/document/public/r1.pdf> [6] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/upload/article/document/public/kinalat_wr91_ue-napja_modern_01-2_2024-10-16.pdf [7] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/upload/article/document/public/kinalat_wr92_ue-napja_retro_01-2_2024-10-16.pdf [8] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/upload/article/document/public/kinalat_wr93_ue-napja_intercity_01-2_2024-10-16.pdf [9] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/upload/article/document/public/kinalat_wr94_ue-napja_kostolo_01-2_2024-10-16.pdf [10] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/upload/article/document/public/kinalat_s90_ue-napja_kormanyzati_01-2_2024-10-16.pdf